

slovenski izmed velikega števila profesorjev na prepolni veliki gimnaziji. Temu pa ni krivo to, da bi bilo sploh premalo slovenskih učnih močij. To ni res; le te učne močij naj se ne puščajo na Češkem, Moravskem, v Galiciji, v Gorenji in Dolenji Austriji in v vseh nemških krajih. Pokličejo naj se domu, pa bode učni uspeh vse drug, kakor je pa sedaj. Ne rečem, da morda nemški profesorji iz osebne mrznje s slovenski učenci niso tako prijazni, kakor to pričakuje mladinsko srce in kakor je treba, da so vzbuja veselje do učenja, temveč naravno ne more biti uspeh tako ugoden, ako profesor ne zna otrokovega materinega jezika, kakor bi bil v nasprotnem slučaju. Jaz bi visoko učno upravo nujno prosil, da se na to okoliščino blagovoljno ozira pri prvem imenovanju. To je tembolj potrebno, ko se je pri bližajočem ali, kakor liberalci trdijo, že izvršenem imenovanju gospoda celjskega profesorja Zavadlala okrajnim šolskim nadzornikom — ki je jeden onih dveh profesorjev, ki na popolno nemški gimnaziji znata slovenski — moralo ozirati pri njegovem namestniku na to, da se v Celje kličejo le učne moči, ki zadoščajo omenjenim zahtevam.

Nekaj besed bi rad še izpregovoril o enakopravnosti, kar jo je nam včeraj razlagal gospod Foregger. Že poprej sem omenil, da ima naš narod pravico za-se zahtevati narodno enakopravnost, ker se od njega ravno toliko zahteva, kakor od nasprotne strani. Da smo mi tem zahtevam, posebno kar se tiče krvnega davka, točno zadostili, kaže preteklost. S krvavimi črkami je pisana zgodovina 47. pešpolka, in ta je spodnještajarski polk. Na bojiščih italijanskih v letih 1848 in 1849 se je ta polk tako hrabro držal, da je slavni Radecki pred njim se odkril in se zahvalil za hrabrost, katero so pokazali slovenski vojaki. Mi smo vedno kazali, da smo pripravljeni ne le s svojim denarnim, temveč tudi s krvnim davkom se potegniti za skupno državo. Dokazali smo, da imamo razum za skupno blaginjo Avstrije in nikdo nam ne more očitati kakega nelojalnega dejanja. Pokazali smo, da smo bili vedno zvesti državljan in smo še in smo v vsakem oziru izpolnjevali svoje državljanske dolžnosti. Zato pa zahtevamo, da nam vlada dá, kar nam gre! Jeden uzrokov, da smo stopili v kolicijo je ta, da smo bili prepričani, da ima sedanja vlada načelnika, katerega prešinjajo čuvstva pravice. Želim, da se nam ne omogoči ostati v Hohenwartovem klubu, to želim, da se naš narod ne moti v lojalnih čuvstvih, katerega danes povsem prešinjajo in ki se po-kažejo pri vseh priložnostih. S to željo sklepam.

Cerkvene zadeve.

Društvo za pozidanje nove farne cerkve v Cadramu.

Občni zbor tega društva se je 20. maja popoldne obhajal v cerkvi. Vič. g. župnik je najprej pričujočim omenil odlok c. kr. okr. glavarstva Celjskega dne 4. maja t. l. s katerim bi se moralo tukajšnji podružnici Sv. Nikolaja za popravilo leta 1890, ki se je vršilo pri naši farnej cerkvi, še vnovič vzeti 657 gld. 63 kr., potem ko se jej je že prej vzelo 400 gld. V to cerkveno predstojništvo nikakor ne more privoliti in je že prevzvišenemu knezoškofijstvu o tem poročalo. Ta cerkev je med našimi najbolj uboga in se v njej že od leta 1876. božja služba več ne opravlja, torej je treba, da se tej cerkvi vsaj 600 gld. glavnice varuje. Leta 1892 imeli smo 58 % občinskih doklad, l. 1893 in 1894 jih imamo pa 54 zato, da se ta dolg stare farne cerkve poravnava, in ni treba najubožnejše naše cerkve čisto oropati.

Reklo se je, da ako konkurenčni odbor, katerega načelnik je g. Fr. Jonke, c. kr. poštar in fužinski lastnik v Oplotnici, izjavo dá, da nam ni treba onih 657 gold. 63 kr. in se bo gotovo od preč. kn. šk. konzistorija odlok prejel, da ne smemo vse glavnice tej cerkvi vzeti, bode se na podlagi tega pritožba v Gradec napravila, in po doseglej zmagi si bomo zamogli zopet podružnico Sv. Nikolaja ohraniti. Zaželeno pismo od preč. kn. šk. konzistorija smo med tem prejeli; ali g. Fr. Jonke one zaltevane izjave ni hotel dati in tudi svojih odbornikov ni hotel za mnenje vprašati, čeravno v tej zadevi ni sam vladar; a vsaka sila do vremena, in bomo videli, kaj bodo drugi možje in tudi višja gosposka rekla, da si ne pride navskriž s kn. šk. konzistorijem.

Potem je g. predstojnik društva razložil navzočim visok namen našega društva, ker ono hoče zidati božjo hišo, v katerej se bode sv. vera razlagala, Bog se bode v njej častil in molil. Zato se mora za njeno dostojnost in tudi potrebno velikost skrbeti. Kjer so se cerkve podirale, kakor za turških napadov v naših krajih in pred 100 leti na Francoskem, tam se hudobije množijo od dneva do dneva. Nova farna cerkev nam pa tudi mora postati prava očetovska hiša, ki nas naj v svojej lepoti spominja nebeskega Jeruzalema. Če se navadni kristijan vidi na nižji stopinji v svojem bornem stanovanju od bogatinov, ki v krasnih palačah prebivajo, kaže nam cerkev, da imamo vsi enega Očeta v nebesih. Marsikdo bi mislil, da bomo za dosego društvenega namena vsi z združenimi močmi delali zdaj, ko se je društvenemu predstojniku po lastnih žrtvah, po tujih dobrotnikih in domačih društenikih posrečilo, že precej nad 20.000 gold. nabrati, in se je tudi krasno stavbišče že l. 1892 kupilo, ali temu ni tako. Nasprotniki naše katoliško-narodne stvari so pred občinsko volitvijo volilce po visokem Pohorju iz sosednih župnij in doma strašili, da ne sme nihče Čadramskega g. župnika in ne od njega priporočenih mož voliti, ker on hoče na davek 50.000 gld. za novo farno cerkev naložiti itd. Da je to hudobna laž, mora vsak pameten človek spoznati; in da se to ne pravi dobre reči podpirati, ampak jo podirati, vsak vé. Govornik še zavrača na svoja dela v obroku celih 18 let, s katerimi se lepota našega kraja po pričevanju imenitnih mož ni zmanjšala, ampak zdatno povišala. Vsem ustreči pa nikdar ni mogoče, posebno še našim narodnim nasprotnikom ne.

Po tem razgovoru je bila volitev novega odbora, in so bili izvoljeni gg.: Vid Janžekovič, Anton Kolar, Janez Hmetec, Blaž Oblonšek, Matija Kos, France Kos, Blaž Mliakar, France Stoklas in Jurij Leskovar, kateri bodo imeli za prihodnja tri leta dolžnost, skrbeti za napredek našega težavnega podjetja. Bog in Marija nam pomagajta!

Gospodarske stvari.

XIV. občni zbor društva „Kmetovalec“ v Gotovljah.

Bodi mi dovoljeno opisati na kratko XIV. občni zbor, ki se je vršil dne 20. maja t. l. na vrtu gostilne g. Ivana Kopriva v Gotovljah, ki je nam okinčal svoje prostore prav krasno. Pri vhodu pozdravljala nas je mogočna slovenska trobojnica s cesarsko zastavo, ter se prijazno zibal z venci obdan napis »dobro došli«. Ko proti četrti uri popoldne odpojo pevci geslo, povzame g. predsednik, Tone Goršek, besedo ter nas s prijaznimi besedami pozdravi in otvori zborovanje. Zatem pa prevzame g. Anton Petriček, učitelj v Žalcu ter